

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCINIS TEISMAS

SPRENDIMAS

DĖL ATSISAKYMO NAGRINĖTI PAREIŠKĖJO VILNIAUS APYGARDOS ADMINISTRACINIO TEISMO PRAŠYMĄ IŠTIRTI LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS POLITIKŲ, TEISĖJŲ, VALSTYBĖS PAREIGŪNŲ IR VALSTYBĖS TARNAUTOJŲ PAREIGINĖS ALGOS (ATLYGINIMO) BAZINIO DYDŽIO, TAIKOMO 2013 METAIS, ĮSTATYMO 3 STRAIPSNIO ATITIKTĮ LIETUVOS RESPUBLIKOS KONSTITUCIJAI

2015 m. liepos 10 d. Nr. KT21-S8/2015

Vilnius

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, susidedantis iš Konstitucinio Teismo teisėjų Elvyros Baltutytės, Vytauto Greičiaus, Danutės Jočienės, Prano Kuconio, Gedimino Mesonio, Vyto Miliaus, Egidijaus Šileikio, Algirdo Taminsko, Dainiaus Žalimo, sekretoriaujant Daivai Pitrėnaitei,

Konstitucinio Teismo tvarkomajame posėdyje apsvaustė pareiškėjo Vilniaus apygardos administracinio teismo prašymą Nr. 1B-13/2015.

Konstitucinis Teismas

nustatė:

Konstituciniame Teisme gautas pareiškėjo Vilniaus apygardos administracinio teismo prašymas „iširti, ar 2012 m. gruodžio 20 d. Lietuvos Respublikos valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų ir valstybės tarnautojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio, taikomo 2013 metais, įstatymo Nr. XII-83 (Žin., 2012, Nr. 153-7832) 3 straipsnis, kuriame nustatytas 450 Lt bazinis dydis 2013 metais, neprieštaruja konstituciniam teisinės valstybės principui, proporcingumo, teisėtų lūkesčių principams, Konstitucijos 48 straipsnio 1 dalies nuostatai „kiekvienas žmogus <...> turi teisę <...> gauti teisingą apmokėjimą už darbą“, Konstitucijos 29 straipsnio 1 daliai“.

Konstitucinis Teismas

konstatuoja:

1. Pareiškėjas Vilniaus apygardos administracinis teismas prašo ištirti Valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų ir valstybės tarnautojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio, taikomo 2013 metais, įstatymo (toliau – ir Bazinio dydžio, taikomo 2013 metais, įstatymas) 3 straipsnio, kuriame nustatyta, kad valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų ir valstybės tarnautojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinis dydis (toliau – ir bazinis dydis) 2013 metais – 450 Lt, atitiktį Konstitucijai.

2. Pareiškėjas savo poziciją dėl ginčijamo teisinio reguliavimo prieštaravimo Konstitucijai grindžia iš esmės tuo, kad, pasak jo, Bazinio dydžio, taikomo 2013 metais, įstatymo 3 straipsnyje nepagrįstai nustatytas toks bazinis dydis, koks buvo nustatytas 2009 metais jį sumažinus dėl ekonomikos krizės valstybėje susiklosčius itin sunkiai ekonominei, finansinei padėčiai (450 Lt), o ne toks bazinis dydis, koks buvo nustatytas 2008 metais iki susiklostant tokiai padėčiai (490 Lt). Taigi pareiškėjas iš esmės mano, kad ginčijamas teisinis reguliavimas yra nesuderinamas su Konstitucija dėl to, kad juo nepagrįstai pratęstas dėl ekonomikos krizės susiklosčius itin sunkiai ekonominei, finansinei padėčiai nustatytos vienos iš valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų ir valstybės tarnautojų, karių darbo užmokesčio (atlyginimų) mažinimo priemonių – bazinio dydžio sumažinimo – taikymas.

Pareiškėjas ginčijamo teisinio reguliavimo prieštaravimui Konstitucijai nurodytu aspektu pagrįsti, be kita ko, remiasi Konstitucinio Teismo išaiškinimu, kad oficialiosios konstitucinės doktrinos nuostata – atlyginimo už darbą mažinimas turi būti laikinas – suponuoja, jog tokiais atvejais, kai iš esmės pablogėja valstybės ekonominė, finansinė būklė ir įstatymų leidėjas nusprendžia pakeisti teisinį reguliavimą, pagal kurį yra nustatyti atlyginimai įvairiems asmenims, ir įtvirtinti tiems asmenims mažiau palankų atlyginimų teisinį reguliavimą, t. y. priima sprendimą mažinti iš valstybės ir savivaldybės biudžetų lėšų finansuojamų institucijų pareigūnų ir valstybės tarnautojų (kitų darbuotojų, kuriems už darbą apmokama iš valstybės ar savivaldybės biudžeto lėšų) atlyginimą už darbą, sumažinti atlyginimai gali būti mokami tik laikinai, t. y. tol, kol valstybėje yra susidariusi tam tikra ypatinga situacija; nebelikus itin sunkios ekonominės, finansinės padėties turi būti vėl taikomi iki šios padėties susidarymo valstybėje nustatyti iš valstybės ir savivaldybės biudžetų lėšų finansuojamų institucijų pareigūnų ir valstybės tarnautojų (kitų darbuotojų, kuriems už darbą apmokama iš valstybės ar savivaldybės biudžeto lėšų) atlyginimų dydžiai. Pareiškėjas šiame kontekste pažymi, kad, „pratęsiant tam tikrus anksčiau nustatytus su asmenų teisėmis (šiuo atveju – su teise į teisingą apmokėjimą už darbą) susijusius ribojimus, būtina įvertinti tokiais ribojimais siekiamo tikslo reikšmingumą, naudojamų priemonių tinkamumą, proporcingumą,

būtinybę siekiamam tikslui įgyvendinti“.

3. Pažymėtina, kad bazinio dydžio, taikomo atitinkamais metais, nustatymas yra neatsiejamai susijęs su *inter alia* tų metų valstybės biudžeto formavimu, todėl abejojant teisinio reguliavimo, kuriuo nustatytas 2013 metais taikomas bazinis dydis, atitiktimi Konstitucijai svarbu atsižvelgti ir į Lietuvos Respublikos 2013 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo nuostatas; pareiškėjo prašymo kontekste aktualios tos šio įstatymo nuostatos, kuriomis atskleidžiamos aplinkybės, turėjusios įtakos jo priėmimui.

2013 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo preambulėje nurodyta, kad Lietuvos Respublikos Seimas šį įstatymą priėmė:

„atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2010 m. balandžio 20 d. sprendime „Dėl Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2002 m. lapkričio 25 d., 2003 m. gruodžio 3 d., 2006 m. sausio 16 d., 2007 m. rugsėjo 26 d., 2007 m. spalio 22 d., 2007 m. lapkričio 22 d., 2008 m. gruodžio 24 d. nutarimų ir 2009 m. sausio 15 d. sprendimo nuostatų išaiškinimo“ (Žin., 2010, Nr. 46-2219) (toliau – Konstitucinio Teismo 2010 m. balandžio 20 d. sprendimas) nurodytą įstatymų leidėjo pareigą kiekvienais metais, iki taikomas atlyginimų, mokamų iš valstybės biudžeto, ir pensijų sumažinimas, svarstant ir tvirtinant kitų metų valstybės biudžetą iš naujo įvertinti realią valstybėje susidariusią ekonominę ir finansinę būklę;

konstatuodamas, kad Lietuvos Respublikai 2009 metais yra pradėta perviršinio deficito procedūra, kuri šiuo metu dar nėra nutraukta; <...>

atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos fiskalinės drausmės įstatymo (toliau – Fiskalinės drausmės įstatymas) nuostatas, pagal kurias vidutiniu laikotarpiu turi būti siekiama perteklinio ar artimo subalansuotam valdžios sektoriaus; <...>

atsižvelgdamas į tai, kad, apsisprendus nuo 2013 metų grąžinti 2008 metų dydžio valstybines pensijas ir iš valstybės ir savivaldybių biudžetų mokamų atlyginimų koeficientus, priedus, priemokas ir kitas išmokas, viešosios išlaidos padidėtų daugiau negu 0,5 mlrd. litų ir tai neleistų ištaisyti perviršinio deficito, nes valdžios sektoriaus deficitas vėl viršytų nustatytą Maastrichto sutarties kriterijų;

atsižvelgdamas į tai, kad toks išlaidų padidėjimas nemažinant kitų išlaidų pažeistų Fiskalinės drausmės įstatymo reikalavimus, o kitų išlaidų mažinimas šia suma siekiant nepažeisti Fiskalinės drausmės įstatymo reikalavimų keltų grėsmę esminių valstybės funkcijų atlikimui;

atsižvelgdamas į tai, kad planuojamos 2013 metų nacionalinio biudžeto ir valstybės socialinės apsaugos fondų pajamos iš mokesčių ir socialinio draudimo įmokų vis dar yra 10,5 procento mažesnės net už 2008 metų pajamų lygį, kai valstybės grynojo turto mažinimo sąskaita buvo išmokėti padidintų dydžių atlyginimai ir pensijos;

atsižvelgdamas į Konstitucinio Teismo 2010 m. balandžio 20 d. sprendimo nuostatą, kad

Lietuvos Respublikos Seimas (toliau – Seimas), pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją valstybės biudžetą tvirtindamas įstatymu, negali nereaguoti į tokį esminį valstybės ekonominės ir finansinės būklės pakitimą, kai dėl ypatingų aplinkybių (ekonomikos krizės, gaivalinės nelaimės ir kt.) valstybėje susidaro itin sunki ekonominė ir finansinė būklė; <...>

konstatuodamas, kad 2013 metais neįmanoma vienu metu įgyvendinti Fiskalinės drausmės įstatymo nuostatas, tvariai ištaisyti perviršinį deficitą ir nutraukti iš valstybės ir savivaldybių biudžetų mokamų valstybinių pensijų ir atlyginimų sumažinimą, todėl nėra pagrindo teigti, kad būtų numatoma gauti ar būtų sukaupta lėšų, reikalingų nesumažintiems valstybinėms pensijoms ir nesumažintiems atlyginimams mokėti, ir dėl to 2013 metų valdžios sektoriaus išlaidos turi būti tvirtinamos laikantis sumažintų valstybinių pensijų ir atlyginimų dydžių“.

Taigi iš nurodytų 2013 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo preambulės nuostatų matyti, kad įstatymų leidėjas, tvirtindamas 2013 metų valstybės ir savivaldybių biudžetų finansinius rodiklius, atsižvelgė, be kita ko, į ekonominę padėtį, visuomenės ir valstybės poreikius bei galimybes, į turimus ir numatomus gauti finansinius išteklius ir valstybės įsipareigojimus, įvertino, be kita ko, tai, kad jis negali nereaguoti į tokį esminį valstybės ekonominės ir finansinės būklės pakitimą, kai dėl ypatingų aplinkybių (*inter alia* ekonomikos krizės) valstybėje susidaro itin sunki ekonominė ir finansinė būklė, ir konstatavo, kad 2013 metais neįmanoma vienu metu įgyvendinti Fiskalinės drausmės įstatymo nuostatas, tvariai ištaisyti perviršinį deficitą ir nutraukti, be kita ko, iš valstybės ir savivaldybių biudžetų mokamų atlyginimų sumažinimą.

4. Šiame kontekste paminėtinos oficialiosios konstitucinės doktrinos nuostatos, kuriomis atskleidžiama, be kita ko, konstitucinė valstybės biudžeto samprata:

– iš konstitucinės valstybės biudžeto sampratos, konstitucinio atsakingo valdymo principo kyla tai, kad valstybės biudžetas turi būti realus, jame numatytos pajamos ir išlaidos turi būti pagrįstos visuomenės ir valstybės reikmių bei galimybių įvertinimu (2002 m. liepos 11 d., 2013 m. vasario 15 d. nutarimai, 2014 m. balandžio 16 d. sprendimas);

– pagal Konstituciją įstatymų leidėjas, išleisdamas įstatymą ar kitą teisės aktą, kuriam įgyvendinti reikalingos lėšos, turi numatyti tokiam įstatymui ar kitam teisės aktui įgyvendinti būtinas lėšas; pagal Konstituciją įstatymų leidėjas negali sukurti tokios teisinės situacijos, kad būtų išleidžiamas įstatymas arba kitas teisės aktas, kuriam įgyvendinti reikia lėšų, bet tokių lėšų neskiriama arba jų skiriama nepakankamai (2006 m. gruodžio 21 d., 2010 m. birželio 29 d., 2013 m. vasario 15 d. nutarimai, 2014 m. balandžio 16 d. sprendimas);

– konstitucinis atviros, teisingos, darnios pilietinės visuomenės imperatyvas, būtinumas užtikrinti konstitucines asmens teises ir laisves bei apsaugoti kitas Konstitucijoje įtvirtintas vertybes suponuoja Vyriausybės pareigą rengiant valstybės biudžeto projektą ir Seimo pareigą svarstant ir

tvirtinant valstybės biudžetą atsižvelgti į Konstitucijoje įtvirtintas valstybės funkcijas, į esamą ekonominę ir socialinę padėtį, į visuomenės ir valstybės poreikius bei galimybes, į turimus ir numatomus gauti finansinius išteklius bei valstybės įsipareigojimus (*inter alia* tarptautinius), kitus svarbius veiksmus (2002 m. liepos 11 d., 2013 m. vasario 15 d. nutarimai, 2014 m. balandžio 16 d. sprendimas).

5. Pažymėtina, kad pareiškėjas, teigdamas, jog priimant Bazinio dydžio, taikomo 2013 metais, įstatymą „nebuvo nurodyti konkretūs kriterijai, kuriais grindžiamas valstybės ekonominės, finansinės padėties įvertinimas, dėl kurio bazinis dydis nebuvo gražintas į iki 2009-08-01 (2009-01-01) galiojusį dydį“, neatsižvelgė į 2013 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo nuostatas, *inter alia* į jo preambulėje nurodytas aplinkybes, lėmusias ir atitinkamiems metams tvirtintus valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinius rodiklius, taip pat ir sprendimą toliau taikyti dėl ekonomikos krizės susiklosčius itin sunkiai ekonominei, finansinei padėčiai pradėtą taikyti vieną iš valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų ir valstybės tarnautojų, karių darbo užmokesčio (atlyginimų) mažinimo priemonių – bazinio dydžio sumažinimą, ir minėtų nuostatų nevertino. Šiame kontekste pažymėtina, kad pareiškėjas nepateikė argumentų, kodėl aplinkybės, dėl kurių, be kita ko, pratęstas ir sumažinto bazinio dydžio taikymas 2013 metais, negalėjo būti detalčiai išvardytos ne priimant atitinkamą įstatymą, kuriam įgyvendinti reikalingos lėšos (t. y. ne priimant Bazinio dydžio, taikomo 2013 metais, įstatymą), o iš esmės kartu su juo priimtame įstatyme, kuriame įtvirtinti tų konkrečių metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansiniai rodikliai, – įstatyme, kuriame ir turėjo būti numatytos minėtam įstatymui įgyvendinti reikalingos lėšos (t. y. 2013 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme).

Pareiškėjas Bazinio dydžio, taikomo 2013 metais, įstatymo 3 straipsnio atitiktimi Konstitucijai tuo aspektu, kad ginčijamu teisiniu reguliavimu neužtikrinta, kad atlyginimo už darbą mažinimas būtų laikinas, kaip minėta, abejoja *inter alia* dėl to, kad įstatymų leidėjas netinkamai vykdė iš Konstitucijos kylančią pareigą tvirtinant valstybės biudžetą atsižvelgti į esamą ekonominę ir socialinę padėtį ir atitinkamai įvertinti, ar itin sunki ekonominė, finansinė padėtis vis dar yra.

Pareiškėjas, pagrįsdamas tokią savo poziciją dėl ginčijamo teisinio reguliavimo prieštaravimo Konstitucijai, nurodo: „2012-10-30 Finansų ministerijos pateiktame Aiškinamojo rašto dėl Lietuvos Respublikos valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų ir valstybės tarnautojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio, taikomo 2013 metais, įstatymo projekto Nr. XIP-4955 (http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_1?p_id=435817&p_tr2=2) 2 punkte, *inter alia*, nurodyta, kad „siekiant stabilizuoti viešuosius finansus ir optimizuoti valstybės biudžeto lėšas, numatoma nedidinti lėšų kitoms išlaidoms, išskyrus tas išlaidas, kurių neįmanoma išvengti: didėjančios skolos tvarkymo išlaidos, įmokos į ES biudžetą, lėšos, reikalingos ES

finansuojamiems projektams bendrai finansuoti, siūloma 2013 m. nustatyti ne didesnį nei 2012 metais galiojantis pareiginės algos bazinis dydis (toliau – bazinis dydis) – 450 litų“. Tačiau atsižvelgus į kitų subjektų, kuriems Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija pateikė įstatymo projektą išvadoms pateikti (b. l. 68–69), byloje esančias išvadas (b. l. 74–90), taip pat į viešojoje erdvėje esančius kitus Finansų ministerijos dokumentus (ataskaitas, pranešimus) (http://www.finmin.lt/finmin.lt/failai/veiklos_kryptys_biudzetas/2013/Finansu_ministres_kalba_Seime_20122130.pdf, http://www.finmin.lt/web/finmin/naujiena?erp_item=naujiena_00191), kitą viešojoje erdvėje esančią informaciją (salyse-krize-baigesi-labai-greitai.d?id=59900279, /naujienos/spaudos-komentarai/2168-a-sysas-2012-m-biudzeto-projektas-vyriausybe-manipuliuoja-ekonomine-krize ir kt.), teismo nuomone, Aiškinamajame rašte pateiktos išvados nepakanka konstatuoti besitęsiančią sunkią ekonominę, finansinę situaciją, kuri gali būti vertinama kaip ypatinga situacija, reikalaujanti imtis itin griežtų priemonių jai suvaldyti. Subjektai, teikę išvadas dėl įstatymo projekto, nepritarė 450 Lt baziniam dydžiui remdamiesi iš esmės šiais argumentais: šalies ekonominių rodiklių tendencijos yra pozityvios (b. l. 75), galiojantis dydis neadekvatus įgyvendinamiems uždaviniams ir vykdomoms funkcijoms (b. l. 76), ekonominė ir finansinė būklė iš esmės neblogėja, ekonomikos specialistai kalba apie gerėjančius ekonominius rodiklius – augančią ekonomiką. Vyriausybė svarsto, koku dydžiu didinti kriziniu laikotarpiu nesumažintą minimaliąją mėnesinę algą (b. l. 77–78, 84), bendrasis vidaus produktas augo 2011 m., numatomas bendrojo vidaus produkto didėjimas 2012 bei 2013 m., gerus ekonominius rezultatus pagrindžia Finansų ministerijos oficialiai paskelbti duomenys dėl įplaukų į nacionalinį biudžetą surinkimo, numatomas biudžeto pajamų plano viršijimas, Aiškinamajame rašte nėra pateikta jokių duomenų, kad dėl bazinio dydžio 2013 m. padidinimo valstybė negalės užtikrinti kokių nors kitų gyvybiškai svarbių visuomenės interesų, valstybės institucijos negali objektyviai pagrįsti taupymo būtinumo visų valstybės tarnautojų atžvilgiu dėl tariamai itin sunkios valstybės finansinės padėties (b. l. 79–81, 82–83). Iš Derinimo pažymos (b. l. 85–89) matyti, kad į pateiktas subjektų, teikusių išvadas, pastabas ir pasiūlymus nebuvo atsižvelgta argumentuojant tuo, kad, gražinus bazinį dydį iki 2008-12-31 galiojusio dydžio, iš valstybės ir savivaldybių biudžetų reikėtų daugiau kaip 200 mln. Lt (su socialinio draudimo įmokomis). Teismas pažymi, kad nė viename iš įstatymo projekto rengėjų pateiktų dokumentų nenurodyti konkretūs ekonominiai rodikliai, apskaičiavimai, kuriais remiantis būtų galima pagrįsti ekonominio, finansinio sunkmečio būklę ir ypač sudėtingą valstybės ekonominę, finansinę padėtį.“

Taigi pareiškėjas pateikia argumentus, susijusius, be kita ko, su valstybės ekonominės padėties vertinimu, kuriais remiantis, jo nuomone, nustatant ginčijamą teisinį reguliavimą turėjo būti nuspręsta, kad iš valstybės ir savivaldybės biudžetų lėšų finansuojamų institucijų pareigūnų ir valstybės tarnautojų (kitų darbuotojų, kuriems už darbą apmokama iš valstybės ar savivaldybės

biudžeto lėšų) atlyginimo už darbą mažinimo kontekste nebėra susidariusios ypatingos situacijos, t. y. šiuo aspektu valstybėje nebėra itin sunkios ekonominės, finansinės padėties; todėl, jo nuomone, ginčijamu teisiniu reguliavimu nustatant 2013 metais taikomą bazinį dydį turėjo būti nebetaikoma viena iš valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų ir valstybės tarnautojų, karių darbo užmokesčio (atlyginimų) mažinimo priemonių – bazinio dydžio mažinimas, o bazinis dydis turėjo būti grąžintas į tą lygį, kuris buvo 2008 metais iki valstybėje dėl ekonomikos krizės susiklostant itin sunkiai ekonominei, finansinei padėčiai (arba bazinis dydis turėjo būti bent jau priartintas prie iki tokios padėties buvusio jo lygio).

Vadinasi, pareiškėjas ginčijamo teisinio reguliavimo konstitucingumu abejoja dėl to, kad įstatymų leidėjas, vykdydamas iš Konstitucijos kylančią pareigą užtikrinti, kad atlyginimo už darbą mažinimas dėl itin sunkios ekonominės, finansinės padėties būtų laikinas, *inter alia* vertindamas, ar itin sunki ekonominė, finansinė padėtis vis dar yra, naudojo netinkamus *inter alia* valstybės ekonominę padėtį atspindinčius kriterijus ir (ar) netinkamai juos įvertino, todėl priėmė ne tą sprendimą, kurį, pareiškėjo nuomone, privalėjo priimti.

6. Pareiškėjo prašyme pateiktų argumentų dėl įstatymų leidėjo atlikto valstybės ekonominės, finansinės padėties vertinimo kontekste paminėtinos oficialiosios konstitucinės doktrinos nuostatos dėl Konstitucinio Teismo įgaliojimų vertinti *inter alia* valstybės ekonominės politikos turinį (*inter alia* prioritetus), priemones ir metodus (2006 m. gegužės 31 d., 2006 m. gruodžio 21 d. nutarimai, 2007 m. lapkričio 13 d. sprendimas):

– pagal Konstituciją Seimas, kaip įstatymų leidžiamosios valdžios institucija, ir Vyriausybė, kaip vykdomosios valdžios institucija, turi labai plačią diskreciją formuoti ir vykdyti valstybės ekonominę politiką (kiekvienas pagal savo kompetenciją) ir teisės aktais atitinkamai reguliuoti ūkinę veiklą, žinoma, jokiu būdu nepažeisdami Konstitucijos ir įstatymų, *inter alia* neviršydami juose nustatytų šių valstybės valdžios institucijų įgaliojimų, paisydami iš Konstitucijos kylančių tinkamo teisinio proceso reikalavimų, Konstitucijoje įtvirtintų teisinės valstybės, valdžių padalijimo, atsakingo valdymo, teisėtų lūkesčių apsaugos, teisinio aiškumo, tikrumo, saugumo principų;

– valstybės ekonominės politikos turinio (*inter alia* prioritetų), priemonių ir metodų vertinimas (kad ir kas juos vertintų), taip pat ir pagrįstumo ir tikslingumo aspektu, net jeigu laikui bėgant paaiškėja, kad buvo ir geresnių jos pasirinktos ekonominės politikos alternatyvų (taigi ir tai, kad ši, anksčiau suformuota ir vykdyta, ekonominė politika pagrįstumo ir tikslingumo aspektu pagrįstai vertintina neigiamai), savaime negali būti dingstis kvestionuoti tą (anksčiau suformuotą ir vykdytą) ekonominę politiką atitikusio ūkinės veiklos teisinio reguliavimo atitiktį aukštesnės galios teisės aktams, *inter alia* Konstitucijai (taip pat ir Konstituciniame Teisme inicijuojant konstitucinės justicijos bylas), nebent tas teisinis reguliavimas jau jį nustatant teisės aktuose būtų akivaizdžiai

priešingas tautos gerovei, Lietuvos visuomenės ir valstybės interesams, akivaizdžiai paneigtą Konstitucijoje įtvirtintas, jos ginamas ir saugomas vertybes.

Taigi yra pagrindas pareiškėjo prašymą vertinti iš esmės kaip prašymą atlikti jo nurodytu aspektu, be kita ko, valstybės ekonominės politikos turinio (*inter alia* prioritetų), priemonių, pagrįstumo ir tikslingumo vertinimą. Pažymėtina, kad pareiškėjas nekelia abejonių dėl to, kad ginčijamas teisinis reguliavimas yra akivaizdžiai priešingas tautos gerovei, Lietuvos visuomenės ir valstybės interesams, akivaizdžiai paneigiantis Konstitucijoje įtvirtintas, jos ginamas ir saugomas vertybes, todėl šio teisinio reguliavimo vertinimas minėtu pareiškėjo nurodytu aspektu Konstituciniame Teisme negali būti atliekamas.

7. Pareiškėjas, pagrįsdamas savo poziciją dėl ginčijamo teisinio reguliavimo atitikties *inter alia* Konstitucijos 29 straipsnio 1 daliai, papildomai nurodo, kad patvirtinus nuo 2013 m. sausio 1 d. didesnę minimaliąją mėnesinę algą, kuriai įgyvendinti reikėjo papildomų lėšų, tačiau palikus nuo 2009 m. rugpjūčio 1 d. galiojantį sumažintą bazinį dydį ir netgi nesvarsčius galimybės jį bent iš dalies padidinti, esant tai pačiai ekonominei, finansinei padėčiai, subjektai, kurie patyrė tam tikrus nepatogumus dėl mažesnio minimaliosios mėnesinės algos dydžio, atsidūrė palankesnėje teisinėje padėtyje nei asmenys, kurie patyrė nepatogumų dėl nustatyto sumažinto bazinio dydžio.

Pažymėtina, jog pareiškėjas neatsižvelgia į tai, kad apmokėjimo už darbą kontekste minimalioji mėnesinė alga yra kitokios prigimties ir paskirties nei bazinis dydis, taikomas apskaičiuojant valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų ir valstybės tarnautojų pareiginę algą (atlyginimą), taip pat į tai, kad ji nebuvo mažinama dėl ekonomikos krizės valstybėje susiklosčius itin sunkiai ekonominei, finansinei padėčiai, bei nesutinka su įstatymų leidėjo pasirinktais *inter alia* valstybės ekonominės politikos prioritetais.

Taigi nors pareiškėjas pateikia ir kitų papildomų argumentų dėl ginčijamo teisinio reguliavimo atitikties Konstitucijai, jo pozicijos esmė, kaip minėta, sudaro abejonė, susijusi, be kita ko, su valstybės ekonominės politikos turiniu (*inter alia* prioritetais), priemonėmis, pagrįstumu ir tikslingumu; tad pareiškėjo prašymas traktuotinas kaip pagrįstas ne teisiniais argumentais.

8. Pagal Konstitucinio Teismo įstatymo 69 straipsnio 1 dalies 5 punktą Konstitucinis Teismas savo sprendimu atsisako nagrinėti prašymą ištirti teisės akto atitiktį Konstitucijai, jeigu prašymas grindžiamas ne teisiniais motyvais.

Vadinasi, pareiškėjui poziciją dėl ginčijamo teisinio reguliavimo atitikties Konstitucijai grindžiant ne teisiniais motyvais, o minėtais argumentais, susijusiais, be kita ko, su valstybės ekonominės politikos vertinimu, yra pagrindas atsisakyti nagrinėti tokį prašymą.

Atsižvelgiant į išdėstytus argumentus, darytina išvada, kad yra pagrindas atsisakyti priimti nagrinėti pareiškėjo Vilniaus apygardos administracinio teismo prašymą ištirti, ar Bazinio dydžio, taikomo 2013 metais, įstatymo 3 straipsnis neprieštarauja Konstitucijai.

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo įstatymo 22 straipsnio 3, 4 dalimis, 25 straipsnio 3 dalimi, 28 straipsniu, 69 straipsnio 1 dalies 5 punktu, 2 dalimi, Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas

nusprendžia:

Atsisakyti priimti nagrinėti pareiškėjo Vilniaus apygardos administracinio teismo prašymą Nr. 1B-13/2015 „iširti, ar 2012 m. gruodžio 20 d. Lietuvos Respublikos valstybės politikų, teisėjų, valstybės pareigūnų ir valstybės tarnautojų pareiginės algos (atlyginimo) bazinio dydžio, taikomo 2013 metais, įstatymo Nr. XII-83 (Žin., 2012, Nr. 153-7832) 3 straipsnis, kuriame nustatytas 450 Lt bazinis dydis 2013 metais, neprieštarauja konstituciniam teisinės valstybės principui, proporcingumo, teisėtų lūkesčių principams, Konstitucijos 48 straipsnio 1 dalies nuostatai „kiekvienas žmogus <...> turi teisę <...> gauti teisingą apmokėjimą už darbą“, Konstitucijos 29 straipsnio 1 daliai“.

Šis Konstitucinio Teismo sprendimas yra galutinis ir neskundžiamas.

Konstitucinio Teismo teisėjai

Elvyra Baltutytė

Vytautas Greičius

Danutė Jočienė

Pranas Kuconis

Gediminas Mesonis

Vytas Milius

Egidijus Šileikis

Algirdas Taminskas

Dainius Žalimas